

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabína a sudcov JUDr. Milana Lipovského, JUDr. Emila Bdžocha, JUDr. Štefana Michalíka a JUDr. Pavla Tomana na neverejnom zasadnutí konanom 23. februára 2011 v Bratislave, v trestnej veci obvineného **R. Š. a spol.**, vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod sp. zn. 2 Tš 9/2005, prejednal dovolanie, ktoré podal obvinený **P. T.**, zastúpený obhajcom JUDr. Ing. B. P. PhD., advokátom v B. B., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. decembra 2006, sp. zn. 2 Toš 33/2006, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného P. T. **sa odmieta.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom bývalého Špeciálneho súdu v Pezinku z 03. mája 2006, sp. zn. PK 2 Tš 9/2005, bol obvinený P. T. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 30. júna 2002, na tom skutkovom základe, že

obžalovaný P. T. v presne nezistený deň v októbri 2001, z dôvodu obavy o svoju bezpečnosť, v hoteli A. v B. od nestotožneného muža pravdepodobne albánskej národnosti za sumu 10.000,-Sk si kúpil strelnú zbraň zn. ČZ 635, kalibru 6,35 mm, bez výrobného čísla, 1ks zásobník a 175 ks nábojov kalibru 6,35 mm a prechovával ju vo svojej domácnosti v M. na B. ulici č. X., až do 07. februára 2002, spolu s 2 ks nábojníc do brokovnice kal. 12 mm, 3 ks nábojov 38 špeciál, 2 ks nábojov zn. Luger, 1 ks náboj zn. Makarov, 1 ks náboj kal. 7,65 mm, 2 ks nábojov kal. 22 mm, zn. Longrief a 1 ks náboj kal. 22 mm (dlhý), pričom podľa odborného vyjadrenia z Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ v Banskej Bystrici táto zbraň a strelivo podľa ustanovení zákona č. 246/1993 Z. z. o zbraniach a strelive podlieha

povoľovaciemu konaniu a evidenčnej povinnosti, ktorú menovaný nevykonával, pričom nie je držiteľom platného zbrojného preukazu.

Bývalý Špeciálny súd v Pezinku za tento trestný čin uložil obvinenému P. T. podľa § 185 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 30. júna 2002 trest odňatia slobody v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov, výkon ktorého podľa § 58 ods. 1 písm. a/ a § 59 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 30. júna 2002 podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Ďalej podľa § 55 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení platnom do 30. júna 2002 obvinenému uložil trest prepadnutia vecí, a to strelnej zbrane zn. ČZ 635, kalibru 6,35 mm, bez výrobného čísla, 1 ks zásobník, 175 ks nábojov kalibru 6,35 mm, 2 ks nábojníc do brokovnice kal. 12, 3 ks nábojov 38 špeciál, 2 ks nábojov zn. Luger, 1 ks náboj zn. Makarov, 1 ks náboj kal. 7,65 mm, 2 ks nábojov kal. 22 mm, zn. Longrief a 1 ks náboj kal. 22 mm (dlhý). Podľa § 55 ods. 6 Tr. zák. v znení platnom do 30. júna 2006 sa vlastníkom prepadnutých vecí stal štát.

Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. č. 141/1961 Zb. účinného do 1. januára 2006 boli poškodené strany

H. Š., nar. X. v S. N. V., trvale bytom T. X., P.,

I. S., nar. X. v N., trvale bytom B.S. T. X., Ž., a poškodený

V. C., nar. X. v L. trvale bytom J. ulica X., N.- K.,

so svojimi nárokmi na náhradu škody odkázané na konanie o občianskoprávných veciach.

Tento rozsudok podľa § 139 ods. 1 písm. b/, alinea cc/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006, nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 7. decembra 2006, kedy Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2 Toš 33/2006, podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 zamietol odvolania obvinených R. Š., J. K., D. P., P. T. a P. L..

Odpis uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol obvinenému a jeho obhajcovi doručený 23. júna 2007, resp. 22. júna 2007.

Špecializovaný trestný súd v Pezinku predložil dňa 21. apríla 2010 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie, ktoré podal obvinený P. T., prostredníctvom obhajcu na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku dňa 17. marca 2010, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 7. decembra 2006, sp. zn. 2 Toš 33/2006. Domáhal sa ním, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorý spočíva v tom, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. V tejto súvislosti argumentoval nasledovne :

Obvinený P. T. opätovne poukazuje na skutočnosť, že strelnú zbraň si zadovážil za okolností, ktoré detailne popísal vo svojich výpovediach, ako aj na hlavnom pojednávaní. K skutkovým okolnostiam uviedol, že motívom jeho konania bola obava o vlastný život a zdravie ako aj o život a zdravie svojich blízkych. Táto skutočnosť bola potvrdená aj orgánmi finančnej polície. Z vykonaných dôkazov bol podľa obvineného odôvodnený záver, že malo dôjsť k jeho likvidácii, a preto sa chcel chrániť zadovážením strelnej zbrane. Vzhľadom na časové súvislosti a priamo hroziace nebezpečenstvo bol nútený vzniknutú situáciu riešiť takýmto spôsobom, t.j. zabezpečením strelnej zbrane, ktorú pokladal za účinný prostriedok ochrany jeho osoby. Legálne nadobudnutie zbrane bolo podľa neho vzhľadom na uvedené skutočnosti a najmä časovú tieseň vylúčené. Zbraň síce mal v držbe, nepoužil ju, skladoval ju na bezpečnom mieste a neskôr chcel túto zbraň so strelivom vrátiť osobe, od ktorej ich nadobudol. Ďalšiu zaistenú muníciu mal iba na účely zberateľské. V ďalšej časti dovolania obvinený poukazoval na to, že svojim konaním odvracal nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému trestným zákonom, ktorým je ochrana života a zdravia, a preto súčasne navrhol aplikovať na jeho prípad iné hmotnoprávne ustanovenie Trestného zákona č. 300/2005 Z. z v znení neskorších predpisov, a to konkrétne ustanovenie § 24 ods. 1 Tr. zák. o krajnej núdzi. Vzhľadom na túto pre neho priaznivejšiu právnu úpravu navrhol, aby ho súd oslobodil, prípadne upustil od potrestania, keďže kumulatívne naplnil poľahčujúce okolnosti uvedené v § 36 písm. a/, písm. f/, písm. g/, písm. h/, písm. i/, písm. j/, písm. l/ Tr. zák. a zároveň neboli zistené priťažujúce okolnosti alebo ak súd nevezme za dôvodné uvádzané skutočnosti, navrhol súdu, aby mu uložil peňažný trest v primeranej výške.

Na základe toho obvinený P. T. vo svojom dovolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyslovení porušenia zákona z vyššie uvedeného dôvodu, zrušil

uznesenie v napadnutých výrokoch podľa § 386 ods. 2 Tr. por. a prikázal tomuto súdu ako súdu odvolaciemu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V zmysle § 376 Tr. por. sa k obsahu uvedeného dovolania žiadna z priamo dotknutých strán nevyjadrila, hoci Špecializovaný trestný súd v Pezinku určil na vyjadrenie lehotu 15 pracovných dní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.), ale súčasne po preskúmaní veci zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

V tejto súvislosti treba uviesť, že dovolanie má byť skutočne len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti rozhodnutí, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca. Preto sú dôvody dovolania - v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní - podstatne užšie.

Dovolanie v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. možno podať (aj vtedy), ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

V tejto súvislosti najvyšší súd konštatuje, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne, t. j. vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Obvinený vo svojom dovolaní poukazuje na skutočnosť, že rozhodnutie súdu je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Vzhľadom na okolnosti, za ktorých bol skutok spáchaný je potrebné jeho konanie posudzovať ako krajnú núdzu, aplikovať ustanovenie § 24 ods. 1 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, **ktorý je podľa jeho názoru v porovnaní s § 14 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 pre neho priaznivejší a následne ho z dôvodu novejprávnej úpravy oslobodiť.**

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že obe tieto právne úpravy podmieňujú použitie ustanovenia o krajnej núdzi v podstate rovnakým spôsobom - predovšetkým však splnením dvoch základných podmienok vyjadrených ako zásady proporcionality a zásady subsidiarity.

V zmysle ustanovenia § 16 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 sa trestnosť činu posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie (rovnako tento princíp platí aj v ustanovení § 2 ods. 1 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorého aplikácie sa obvinený domáhal).

Podľa § 14 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (t.j. podľa zákona účinného v čase spáchania predmetného skutku) čin ináč trestný, ktorým niekto odvracia nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom, nie je trestným činom. Nejde o krajnú núdzu, ak bolo možné toto nebezpečenstvo za daných okolností odvrátiť ináč alebo spôsobený následok je zrejme rovnako závažný alebo ešte závažnejší ako ten, ktorý hrozil.

V zmysle § 24 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov sa krajnou núdzou rozumie čin inak trestný, ktorým niekto odvracia nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom, a preto toto konanie nie je trestným činom. Nejde o krajnú núdzu, ak bolo možné nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom **za daných okolností odvrátiť inak** alebo ak spôsobený následok je zjavne závažnejší ako ten, ktorý hrozil. Rovnako nejde o krajnú núdzu, ak ten, komu nebezpečenstvo priamo hrozilo, bol podľa všeobecne záväzného právneho predpisu povinný ho znášať.

Vzhľadom na uvedené, súdy pri posudzovaní obhajoby obvineného preto správne aplikovali ustanovenie § 24 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006.

Podstatou argumentácie obvineného v dovolaní, ktorá má zakladať dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., je skutočnosť, že zadovážením zbrane a streliva na ochranu života a zdravia obvineného, ako aj jeho rodiny, bola snaha o odvrátenie priamo hroziaceho nebezpečenstva, čo možno považovať za konanie v krajnej núdzi.

Základnou podmienkou konania v krajnej núdzi podľa § 24 ods. 2 Tr. zák., ako okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu, je skutočnosť, že nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému Trestným zákonom nebolo možné za daných okolností odvrátiť inak. Uvedená zákonná podmienka znamená nevyhnutnosť uplatniť pri hodnotení, či išlo o krajnú núdzu, zásadu subsidiarity, ktorá vyjadruje potrebu, aby sa vyčerpali všetky iné možnosti na zamedzenie hroziaceho nebezpečenstva, ak to konkrétne okolnosti prípadu dovoľujú.

Ide o otázku skutkovú, ktorú súdy oboch stupňov na základe dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní nepovažovali za splnenú, keď zistili, že obvineným uvádzané nebezpečenstvo bolo možné za daných okolností odvrátiť aj iným zákonom dovoleným spôsobom (strana 61 odôvodnenia napadnutého uznesenia). So zreteľom na tento záver súdov oboch stupňov, ktorým je dovolací súd viazaný, nebol naplnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Navyše tento dôvod obvinený uplatnil už v odvolacom konaní a odvolací súd sa s ním pri plnení svojej revíznej povinnosti vysporiadal v zmysle vyššie uvedeného.

Vo vzťahu k návrhu dovolania vysporiadať sa s otázkou primeranosti trestu a zohľadnenia všetkých poľahčujúcich okolností, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, dodáva, že s poukazom na uplatnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., sa s touto otázkou nemohol zaoberať.

Na podklade vyjadreného je zrejmé, že v posudzovanej veci neboli splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., dovolací súd musel preto dovolanie obvineného P. T. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 23. februára 2011

JUDr. Štefan H a r a b i n , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíhová